

Innspill til budsjettprosessen 2020: Forslag om å styrke jordmortjenesten

Vi ønsker med dette å komme i kontakt med de folkevalgte i Bærum kommune på bakgrunn av vår bekymring for en ikke- tilfredsstillende ivaretagelse av lovpålagte tjenester i svangerskapsomsorgen. På tross av at kommunen er i innspurten av budsjettforhandlingene for 2020 håper vi likevel, at vi møter forståelse, og at vår tjeneste blir tilgodesett til det beste for kvinner og de nybakte familiene i kommunene.

- **Kommunejordmoren:**

Svangerskapet:

Jordmødre er eksperter på svangerskap. Friske kvinner med friske barn i magen kan velge kontinuitet gjennom oppfølging av jordmor i kommunen under svangerskapet, fødselen og barseltiden. I følge de nye retningslinjene fra 2019 skal en gravid ha et reelt valg om hun vil gå til jordmor, fastlege eller begge i svangerskapet. Forskning viser at gravide som får oppfølging hos jordmor har bedre helse under og etter svangerskapet, med flere naturlige fødselsutfall nærmere termin.

Barseltiden:

Barseltiden regnes fra to timer etter at barnet er født og ca. seks uker fremover, til kroppen igjen har tilpasset seg ikke-gravid tilstand. Jordmor er ekspert på barseltiden som kan være en sårbar tid med kroppslige, mentale og sosiale omstillinger. De fleste kvinner har behov for støtte og veiledning i denne fasen. Derfor skal jordmor også komme på hjemmebesøk i løpet av de tre første dagene etter hjemkomst fra sykehuset (jmf retningslinjene for barselomsorgen). Dette er en lovbestemt tjeneste.

I tillegg kan jordmor tilby kvinner etterkontroll fra 6 uker etter fødsel. Der gis det blant annet tilbud om prevensjonsveiledning og LARC.

- **Vi ønsker å sette søkelys på:**

I 2018 ble det i Bærum kommune (BK) født 1331 barn, antall jordmor- årsverk var 5,8 faste jordmorstillinger (pluss en prosjektstilling). Det vil si ca 200 fødsler per fast 100% jordmor stilling. Til sammenligning er det i Oslo lagt inn i budsjettet (2020-23) at det skal være en 100% jordmorstilling per 100 gravide.

For å komme til samme normtall i Bærum kommune mangler vi 7 hele jordmor årsverk.

Jordmødrene i BK er i dag fordelt på fire av de totalt seks helsestasjonene i kommunen.

Det mangler jordmor på Kolsås helsestasjon. Området Bryn/Kolsås er et område hvor mange familier har innvandrerbakgrunn og er mer ressursvake og sårbare. Dette gjelder også kvinnene i svangerskap og det er bekymringsfullt.

Eiksmarka helsestasjon er også uten jordmortjeneste. Med et så marginalt jordmortilbud medfører det ofte at gravide kvinner ikke har et reelt tilbud og valg om oppfølging av jordmor i svangerskapet og etter fødsel.

Liggetiden på barselavdeling i spesialisthelsetjenesten er redusert fra to uker, på 1960-tallet til 2-3 dager i dag.

Retningslinjene for barselomsorgen anbefaler sterkt hjemmebesøk av jordmor de første dagene etter hjemkomst fra barselavdelingen. Det er en lovpålagt tjeneste.

Helsetilsynet har påpekt at det oppstår en kritisk periode fra mor og barn reiser fra sykehuset, til det er en reell kontakt mellom nybakte mødre, deres barn og helsestasjonen.

I Bærum kommune får kun 37 % av alle nyfødte og deres mødre hjemmebesøk av jordmor. For å oppfylle barselretningslinjene må jordmortjenesten i Bærum kommunen styrkes.

- **Dette er bildet; vi vil at kommunepolitikerne skal være klar over situasjonen:**

Det er behov for en kraftig satsing på jordmortjenesten i Bærum kommune.

For å kunne måle seg med jordmortilbudet i de andre kommunene i ASSS gruppen er det **behov for 7 nye jordmor årsverk i BK.**

Et jordmor årsverk 2019 er i størrelsesorden priset til ca kr 800.000 inkludert sosiale utgifter på 35,78%.

Utvikling og kvalitetsforbedring av jordmortjenesten i kommunen forutsetter kapasitetsøkning.

Bærum kommune har det svakeste jordmortilbudet til sine innbyggere i ASSS gruppen med en ca 50% dekningsgrad. I tallene blant ASSS gruppen er BK den eneste kommunen som ikke har styrket jordmortjenesten de siste 4 årene.

Til sammenligning har Oslo kommune nær doblet sitt jordmortilbud fra 2015 til 2018. Andre sammenlignbare kommuner har hatt en kraftig økning. Vi ønsker og tror at BK også har til hensikt å gi et godt tilbud til sine innbyggere jmf de nasjonale retningslinjene fra Helsedirektoratet.

Jordmødre er en veldig viktig yrkesgruppe som møter kvinner på sitt mest sårbare. Med vår kunnskap om svangerskap, fødsel og barsel tid bidrar vi til å styrke kvinners mestring og opplevelse av det å bli mor. Opplevelse av mestring er viktig for å gå tilbake i arbeidslivet og begi seg ut på flere planlagte svangerskap. Kanskje kan jordmor være med på å snu den synkende fødselstalltrenden gjennom trygging, omsorg, forberedelse til fødsel og barselstid? Da er vi avhengig av at kommunen bygger opp en god jordmortjeneste.

Bærum kommune må både ansette nok jordmødre, tilrettelegge for heltidsstillinger og se jordmor som en viktig del av det helhetlige teamet som skal styrke kvinnehelse.

Ta gjerne kontakt med undertegnede for utfyllende informasjon. Vi ønsker å bidra til økt kunnskap om jordmors kompetanse, nytte og verdi i et samfunnsperspektiv.

Med vennlig hilsen,

Jeanette Ekstrøm Stenhammer, jekstrm@yahoo.no, 92231081, hovedtillitsvalgt Bærum kommune,
Den Norske Jordmorforening

DEN NORSKE
JORDMORFORENING

Mariella Clausen, mariellaclausen@gmail.com, 90723556, jordmor

JORDMORFORBUNDET NSF

Solveig Dorthea Enger

Hovedtillitsvalgt Bærum Kommune

i 50% frikjøp

Tlf 915 63 069

NORSK
SYKEPLEIERFORBUND

Vedlegg 1:

Nytt liv og trygg barseltid for familien;

Nasjonalfaglig retningslinje for svangerskapsomsorgen 2019

3.5 Hjemmebesøk

For kvinner og nyfødte hvor det vurderes som like trygt med oppfølging i hjemmet / lokalt som i føde-/barselavdeling, anbefales ett hjemmebesøk av jordmor innen første–andre døgn etter hjemreisen.

For kvinner med gode erfaringer fra tidligere fødsel, amming og barseltid tilbys det ett hjemmebesøk av jordmor i løpet av de tre første døgnene etter hjemreisen.

For kvinner med vanskelig ammestart, komplisert fødselsforløp, ambulans fødsel / hjemmefødsel eller familier i en risikosituasjon bør det tilbys ytterligere hjemme-besøk i løpet av den første uken etter fødselen.

Det anbefales hjemmebesøk av helsesøster til alle nyfødte. Første besøk bør gjennomføres 7.–10. dag etter fødselen. Utover dette foreslås det en konsultasjon / et hjemmebesøk mellom 14. og 21. døgn etter fødselen etter en individuell vurdering.

Dokumentasjon: Forskrift om helsestasjon. Klinisk erfaring og brukernes ønsker. Sterk anbefaling

Vedlegg 2 og 3 i egen fil:

KOSavtalteaarsvejordmor

Beskriver jordmor årsverk og utvikling over tid i utvalgte kommuner.

og

Jordmordekning i ASSS-KS2

Beskriver jordmor dekning per folketall og antall fødsler i utvalgte kommuner